arv 96 pealt 64 peale vähendati. Aasta vältusel oli miilitsa ülalpidamine linnale maksma läinud 962 897 mk. 75 p. Hiljemini, a. 1921, läks linnavalitsusel korda poole mainitud kuludest riigikassalt tagasi saada.

Eesti Vabariigi politseikorraldus. 19. XII. 1919. a. võtab Eesti Asutav Kogu vastu uue politseikorralduse-seaduse (Riigi Teat. 1920, nr. 4—5), mille järgi linnad ja maakonnad vabastatakse politsei ülalpidamise kuludest ja politsei määratakse Siseministeeriumile alluvaks. Mainitud seaduses on üldjoontes ette nähtud ka politsei õigused ja kohustused. Eesti Vabariigi politsei erineb kolme pealiiki: välis-, kriminaal- ja kaitsepolitseiks. Iga liik töötab iseseisvalt oma erikorralduse järele. Kriminaalpolitsei allub Kohtuministeeriumile. Tema ülesandeks on võitlemine kuritegevuse vastu. Ülalpidamis-kulud kannab riigikassa Kohtuministeeriumi eelarve järele. Tartu kriminaalpolitsei ametnikkude arv on 33. 12. IV. 1920. a. ilmub (Riigi Teat. nr. 61/62) kaitsepolitsei korralduse seadus. Selle politsei ülesandeks on politilise kuritegevuse vastu võidelda ja ta allub Siseministeeriumile. Ülalpidamis-kulud kannab riigikassa Siseministeeriumi eelarve järele. Politilise kuritegevuse jälitamise ja juurdluse alal on see politsei Vabariigi prokuratuuri ja kohtuvõimude käsutada. Kriminaal- ja kaitsepolitseil ei ole Tartus alluvaid osakondi, kuna linna-politseiülemale alluvad 3 politsei-jaoskonda, aadressibüroo ja tervishoiu-jaoskond. Aadressibüroo ülesandeks on linna elanikkude registreerimine ja nende sisse- ning väljakirjutamine majaraamatus. Tervishoiu-jaoskonna ülesandeiks on valvata puhtuse järele ja hoolitseda elanikkude tervishoiu eest. Ennemini kuulus tervishoiu-osakonna alla valve ka prostitutsiooni järele, kuid aprillis 1923. a. läks see kohustus linnavalitsuse tervishoiu-osakonna juhataja kätte. Vastav asutis kannab praegu komblusvalve-osakonna nimetust. — Tähtsamaist tervishoiu-jaoskonna ülesandeist oleksid nimetada: valve lihamüügi ning arstliku ülevaatuse ja loomade tapmise sundmääruste järele ühes korrapidamisega linna tapamajas, või, piima ja koore proovide võtmine kui ka üldse valve toiduainete müügi ja puhtuse järele linna turgudel ja kauplustes; samuti ka järelevalve majahoovides, saunades, mineraalvee- ja kvassitehaseis, õlle-, kondi- ning liimivabrikuis ja juukselõikamis- ning habemeajamis-ärides. Aastail 1920—1924 olid politsei koosseisud väga muutlikud. 1920. ja 1923. a. suurendati neid, kuid vähendati 1924. a. uuesti, nõnda et 1924. a. lõpul need koosseisud märksa vähemad olid kui 1920. a. Rahakursi muutlikkuse ja palkade alalise tõstmise tõttu ei pakuks vahepealsete politsei koosseisude ja kulude ülevaade suuremat huvi. 1923. ja 1924. a. on palgad olnud püsivad; seepärast on võimalik 1924. a. politsei tulude ja kulude kohta päris täpsaid andmeid tuua, ühtlasi ka ülevaadet pakkuda koosseisude kohta detsembrikuu andmete järele.

Mis puutub politseitegevuse ülevaatesse, siis peab tähendama, et ruumi nappus ei luba selle väga laialdase ning mitmekesise tööala kohta täielikku ülevaadet teha. On võimalik tuua ainult mõningad arvulised andmed linnapolitsei tegevuse üle 1919.—1925. a. lõpuni. Iseseisvuse-aja esimeste aastate kohta on andmed katkendilised, sest et politsei aasta-aruannetes, kust alljärgnevad arvud võetud, puuduvad paljud niisugused teated, mis viimaseil aastail näidatud. — Lõpuks ei saa mainimata jätta kaht uuendust, mis viimasel ajal politsei elus maksma pandi. Esimene, vähem tähtis, seisab selles, et kriminaalpolitsei asetati alluvuse suhtes Kohtuministeeriumi alt Siseministeeriumi alla, arvates 1. V. 1924. a. (Riigi Teat. 1924, nr. 68). Teine uuendus on palju laiaulatuslikum ja puudutab

Tartu, lk. 614